

Uunga siunnersuut: Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx.xx. 2014**Kapitali 1***Aalajangersakkat nalinginnaasut il.il.*

§ 1. Siusinaartumik pensionisianik pisartagaqarnissamut pisinnaatitaanermut, qinnuteqartup danskisut innuttaassuseqarnissaa piumasaqaataavoq.

Imm. 2. Tamatumanili atuutinngilaq:

1) Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaanni pineqartunut.

2) Inunnut qinnuteqarnerup siuntingsanngua sivikinnerpaamik ukiuni pingasuni Kalaallit Nunaani aalajangersimasumik najugaqarsimasunut.

§ 2. Siusinaartumik pensionisiaqalerniarnermut piumasaqaataavoq, qinnuteqartup Kalaallit Nunaanni, Nunat Avannarliit arlaanni imaluunniit nunami EØS-ip isumaqatigiissutaanik akuersisimasumi aalajangersimasumik najugaqartuunissaa.

§ 3. Siusinaartumik pensionisiaqalernissamut piumasaqaataavoq, 15-inik ukioqalernermiit aammalu maleruagassat atuuttut toqqammavigalugit utoqqalinerneq pensionisiaqalernermiit sivikinnerpaamik ukiuni pingasuni Kalaallit Nunaanni, Danmark-imi Savalimmiuniluunniit aalajangersimasumik najugaqarsimanissaq.

§ 4. Inatsisartut peqqussutaanni matumani inuit, aappariittut naatsorsuunneqartut tassaapput, katissimallutik aappariit, nalunaarsukkamik aappariit imaluunniit katissimanngikkaluarlutik aappariit minnerpaamik ukiuni ataatsimi inooqatigiissimasut.

Imm. 2. Katissimallugu aapparisaq, nalunaarsukkamik aapparisaq imaluunniit katissimanngikkaluarlugu aapparisaq isumaginninnerup iluani ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut aalajangersimasumik najugalittut § 23 naapertorlugu nuuppat, aappaasoq siusinaartumik pensionisiaqartumut naligitinneqassaaq.

Kapitali 2*Pisartagalersinnaaneq katersisarnerlu*

§ 5. Inuit 18-inik ukioqalersimasut taamaattorli sulisinnaassutsimikkut timikkut tarnikkulluunniit innarlerneqarsimasut, siusinaartumik pensionisianik pisartagaqalersinnaatitaapput.

§ 6. Siusinaartumik pensionisiat inunnut timimikkut imaluunniit eqqarsartaatsimikkut ataavartumik innarlerneqarsimasunut pisartagarilersinneqarsinnaapput.

§ 7. Tamakkiisuusumik siusinaartumik pensionisiaqarsinnaatitaassagaanni, piffissami 15-inik ukioqalernermit siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarneq sioqqullugu Kalaallit Nunaanni, Danmarkimi Savalimmiuniluunniit sivikinnerpaamik piffissap 5/6-rarterutaani najugaqarsimanissaq piumasaqaataavoq. Tamakkiisuusumik siusinaartumik pensionisiaqalernissamut piumasaqaat eqqortinneqarsimangippat, siusinaartumik pensionisiat aningaasartaasa amerlassusiat piffissap najugaqarfiusimasup aamma 15-inik ukioqalernermit pensionisiaqalersinneqarneq sioqqullugu piffissap 5/6-rarterutaa tunngavigalugit aalajangersarneqartassapput. Tamakkiisuusumik siusinaartumik pensionisiat naatsorsorneqartut ilaat taanna siusinaartumik pensionisiat tamakkiisut amerlassusiisa 40-rorarterutaannut qaninnerpaamut appartinneqartassaaq.

Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiaqartoq utoqqalinermit pensionisiaqarnermut ikaarsaarpat, utoqqalinermit pensionisiat amerlassusiisa 40-rorarterutaat, siusinaartumik pensionisiat tunniunneqartarsimasut amerlaqataat tunniunneqartassapput.

Kapitali 3

Siusinaartumik pensioneqalersinnaanermut qinnuteqarneq, qulaajaavigineqarneq sulilersitsiniaanerlu

§ 8. Siusinaartumik pensionisiaqalersitsisinnaanerup isummerfiginnginnerani, sutigit tamatigit qulaajaanikkut misissuiffigineqassaaq, ilumut qinnuteqaateqartoq sulileqqissinnaanissaa siunertaralugu suliniuteqartoqarsinnaanersoq, taamaattorli takujuk § 9, imm. 2.

Imm. 2. Qinnuteqaateqartoq qulaajaaffigineqassaaq. Qulaajaanermilu ersersinniarneqassallutik qinnuteqaateqartup piginnaasai, ilumut qinnuteqaateqartup sulisinnaalernissaq siunertaralugu suliniuteqarfigineqarnermigut sulisinnaassutsini tamakkerlugu imaluunniit ilaannakortumik pissarsiareqqissinnaaneraa.

Imm. 3. Kommunalbestyrelsip qulaajaasoqarneranut atatillugu nalilersimassappagu, sulisinnaassuseq inuup pineqartup immikkut suliniuteqarfigineqarneratigit ineriartortinneqarsinnaasoq, taava pineqartoq sulilersinnaanissaa siunertaralugu piginnaangorsarneqarnissaminut ingerlateqqinneqassaaq.

§ 9. Piginnaangorsaaneq pinngitsoorneqarsinnaavoq, qulaajaanerup takutippagu ilumut piginnaangorsaaneq siunertarineqartumut kinguneqartitsinaviangitsoq, aammalu pineqartup sulilersinnaanissaa annertusaavigineqarsinnaanaviangitsoq.

Imm. 2. Piginnaangorsaaneq innuttaasunut pinngitsoortinneqarsinnaavoq arlaatigit takussutissaqartinneqarpat, imaluunniit immikkuullarissumik maluginiarneqarsinnaasimappat, pineqartoq sulilernissaminut piukkunnaateqaranilu siunissami piukkunnaateqalersinneqarsinnaanaviangitsoq.

Imm. 3. Piginnaanngorsaaniisaq immikkoorluinnartutigut pinngitsoortinneqarsinnaavoq, piffimmi najugaqarfigisami suliniuteqarnissamut periarfissat ajornavissimassappata.

Kapitali 4

Kommunini siusinaartumik pensioniliisarnerni isumasioqatigiit maalaaruteqartarfillu

§ 10. Naalackersuisut pilersissavaat arlaannulluunniit pituttorsimanngitsumik namminerisaminik qitiusumik inissisimasumik siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermi maalaaruteqartarfik isumasioqatigiit pilersissavaat. Taakkua sulisinnaaneq pillugu nalilersuisarnerni naammagittaalliutit suliarisassavaat.

Imm. 2. Naalackersuisut siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermi maalaaruteqartarnerni isumasioqatigiit suleriaasissaanut tunngasut maleruagassiornissaat suliarisassavaat, siunnersuisoqatigiinnullu ilaasortat pineqartup siulittaasuanit innersuussisoqarnera naapertorlugu qinigaaffiup naanissaa sioqqullugu soraarsitsisinnaassallutik aammalu siunnersuisoqatigiinni ilaasortat akissaatit pillugit aalajangersaasassallutik.

§ 11. Siusinaartumik pensionisiaqartitsisarneq pillugu maalaaruteqartarfik siulittaasoqassaaq inatsilerituutut ilinniagaqarsimasumik, allanillu marlunnik ilaasortaqaassalluni. Siulittaasoq aammalu ilaasortat ukiut sisamat atuuttussanngorlugit toqqarneqartassapput. Siusinaartumik pensionisiaqartitsisarneq pillugu maalaaruteqartarfiup suliffeqarnikkut, isumaginninnikkut, peqqissutsikkut, ilinniartitaanikkut aammalu nakorsaqaarnikkut immikkut ilisimasaqartuussapput. Siusinaartumik pensionisiaqartitsisarneq pillugu maalaaruteqartarfigimmi ilaasortat inuttut suliffeqarnikkullu immikkut ilisimasatik toqqammavigalugit toqqarneqartassapput.

Kapitali 5

Sulisinnaaneq pillugu naliliineq, nalileeqqinneq aalajangiinerlu.

Sulisinnaassutsimik nalilersuineq

§ 12. Qinnuteqaateqartup sulisinnaassusaa nalilersuiffigeriarlugu pineqartup tamakkiisumik sulisinnaassusiata procentia naatsorsorneqartassaaq.

Sulisinnaassutsip nalilersuiffigineqaqqinnera

§ 13. Siusinaartumik pensionisiaqartinneqarsimasut aammalu 60-it inorlugit ukiullit, sulisinnaassusiat ukiut 5-kkaarlugit nalilersuiffigineqaqqinneqarlutillu aalajangiivigineqartassapput.

Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiaqartitsinermi akissaatit allanngortinneqaratik ingerlatiinnarneqassapput, tamatumani naliliiffigineqarsimappat pineqartup sulisinnaassusia allannguuteqarsimanani siusinaartumik pensionisiaqarnissamut tunngavigineqarsimasut allannguuteqarsimannngitsut.

Imm. 3. Nalilerneqarsimappat innuttaasup sulisinnaassusia malunnaateqarluartumik allannguuteqarsimasoq, taava siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermi pisartagaritinneqartut annikillisillugilluunniit qaffasinnerusunngorlugit aaqqiivigineqarsinnaapput.

Imm. 4. Nalilerneqarsimappat innuttaasup siusinaartumik pensionisiaqartinneqarnissaminut piunasaqaatigineqartut naammassisinnaagunnaarsimagai, taava siusinaartumik pensionisiaqartitsisarneq unitsinneqassaaq.

Imm. 5. Sulisinnaassutsip naliliiffigineqaaqqinnissaa pinngitsoorneqarsinnaavoq, innuttaasoq § 9 imm. 2-mut pineqartunut ilaasutut naliliiffigineqarsimassappat aammalu ilimanaateqarsimappat sulisinnaassutsip tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pissarsiareqqissinnaassagaa.

Imm. 6. Naalakkersuisut aalajangersaavigissavaat sulisinnaassutsip procentilersornissaanut aalajangersakkat qanoq ilusilersorneqassanersut.

Uppernarsaatit aalajangiinerlu

§ 14. Sulisinnaassutsip naliliiffigineqarnera naliliiffigineqaaqqinneralu §§ 12 aamma 13 naapertorlugit kommunalbestyrelsimit nalilersuiffigineqaaqqittassapput.

Imm. 2. Kommunalbestyrelsip sulisinnaassuseq pillugu paasissutissinneqarnertik toqqammavigalugu aalajangersaasassapput:

1) Nalunaarusiaq innuttaasup pineqartup piginnaasaanik unammilligassaanillu ersersitsisoq, sumik ilinniagaqarsimava suliffeqarsimallunilu aammalu kommunalbestyrelsi qanoq iliuuseqarsimava pineqartup sulisinnaassusianut tunngatillugu aqutissiuussiniarlunilu annertusaaniarnermini.

2) Sullissinermi nalunaarusiaq, tamatumani nassuiarneqarsimassalluni suna tunngavigalugu pineqartup sulisinnaassusia ataavartumik annikillisimanersoq.

Kapitali 6

Pensionisiaqartitsinerit annertussusaat

§ 15. Siusinaartumik pensionisiaqartitsisoq annikinnerpaamik pisartagarineqarsinnaasoq, qinnuteqaateqartut sulisinnaanera 51%-imiit 75% tikillugu annertussuseqarsimassappat.

Imm. 2. Imm. 1-imi taaneqartutut pisartagarineqarsinnaasuni annikinnerpaaq 53.000 kr.-iuvoq.

Imm. 3. Siusinaartumik pensionisiassat annikillilivigineqassapput, siusinaartumik pensionisiaqartoq aammalu taassuma katisimallugu aapparisa, nalunaarsukkamik aapparisa inooqatigisaaluunniit ukiumoortumik pisortanit pensionisiaat, ilanngullugit Nunani Avannarlernit Isumaginninnikkut Isumannaallisaaneq aqutigalugit pisartakkat eqqarsaatigalugit, isertitat 70.000 kr.-nit sinnerlugit annertussuseqarsimassappata.

Imm. 4. Siusinaartumik pensionisiat annikinnerpaaffissaat 50%-imik ilanngaaffigineqassapput, §§ 21 - 22 naapertorlugit isertitsissutigineqarsinnaasutut periarfissat kr. 70.000-nit annertunerusimappata.

§ 16. Akunnattumik siusinaartumik pensionisiaqartitsisoqassaaq qinnuteqaateqartup sulisinnaassusia 26%-ip 50%-illu akornanni annertussusilerneqarsimappat.

Imm. 2. Imm. 1-imi taaneqartut toqqammavigalugit akunnattumik siusinaartumik pensionisiaqartoqarsinnaavoq ukiumut 70.000 kr.-inik.

Imm. 3. Siusinaartumik pensionisiassat annikillilivigineqassapput, siusinaartumik pensionisiaqartoq aammalu taassuma katissimallugu aapparisa, nalunaarsukkatut aapparisa inooqatigisaaluunniit ukiumoortumik pisortanit pensionisiaat, ilanngullugit Nunani Avannarlernit Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq aqutigalugit pisartakkat eqqarsaatigalugit, isertitat 60.000 kr.-nit sinnerlugit annertussuseqarsimassappata.

Imm. 4. Akunnattumik siusinaartumik pensionisiarisartakkat 67%-imik annikillisinneqassapput §§ 20 aamma 21 naapertorlugit isertitatigut pisartagarisartakkat kr. 60.000-nik ilanngaaffigineqarnerisigut.

§ 17. Qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqartinneqassapput, innuttaasut 0 – 25%-ip akornanni sulisinnaassuseqartut.

Imm. 2. Qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiassat imm. 1-imi taaneqartut tunngavigalugit 106.000 kr.-iupput.

Imm. 3. Siusinaartumik pensionisiassat annikillilivigineqassapput, siusinaartumik pensionisiaqartoq aammalu taassuma katisimallugu aapparisa, nalunaarsukkamik aapparisa inooqatigisaaluunniit ukiumoortumik pisortanit pensionisiaat, ilanngullugit Nunani Avannarlernit Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq aqutigalugit pisartakkat eqqarsaatigalugit, isertitat 28.000 kr.-nit sinnerlugit annertussuseqarsimassappata.

Imm. 4. Siusinaartumik pensionisiat pillugit naliliisoqaqqissaaq, qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqartinneqartoq ukiumut akileraarusigassanik 80.000 kr.-nit sinnerlugit nammineq sulinermigut isertitaqarsimassappat. Taamatut pisoqartillugu siusinaartumik pensionisiat sulisinnaassutsip nalilersoqqinneqarnerani unitsinneqarallassapput.

Imm. 5. §§ 20 aamma 21-ni taaneqartut qaffasinnerpaamik pensionisiat 100 %-imik appartinneqassapput, isertitatigut toqqammavusut 28.000 kr.-inik ilanngarlugit qaffasinnerusimassappata.

§ 18. §§-ini 15-17-imi taaneqartut annertussusaat aaqqiivigineqartassapput Nunatsinni Naatsorsueqqissaartarfiup akit il.il. (reguleringspristal) pillugit nalilersuisimanera toqqammavigalugu. Siusinaartumik pensionisiat qaammatini 12-ni kingullerni annertussusissaat akit il.il. 1. julimi naatsorsorneqarsimanerat toqqammavigalugit annertussusilerneqartassapput. Akit nutaat tunniunneqartartussat naatsorsuinerup kingorna 1. januarimiit atuutilersinneqartassapput.

Imm. 2. Akit il.il. pillugit nalilersuinerit annertussusaat 1. januarimiit toqqammavigineqalersussat pillugit Naalakkersuisut avammut nalunaaruteqartassapput.

§ 19. Siusinaartumik pensionisiaqartitsineq § 17 naapertorlugu immikkut naliliisoqarneratigut ukiumi ataatsimi alloriarfiusumi aammalu nalinginnaasumik suliffeqalersinnaanissaq tikillugu ukiumi ataatsimi tunniunneqartarallartussatut pisartagaqaatinngortinneqarsinnaavoq, naak siusinaartumik pensionisiaqartinneqartup sulisinnaassusia eqqarsaatigalugu taamak annertutigisumik pisartagaqartinneqarnissaa nalinginnaasumik ajornartussaagaluortoq. Tamatumani aallaaviussaaq siusinaartumik pensionisiaqartinneqartoq najugaqarfigisamini naapertuuttumik suliffissarsinissaminut periarfissaqarsimassanngippat. Kommunalbestyrelsi pisussaaffeqarpoq ataavartumik sulissutigissallugu siusinaartumik pensionisiaqartinneqartup naapertuuttumik suliffissarsinissanaanissaa aqutissiuusseqataaffigissallugu.

Kapitali 7

Siusinaartumik pensionisiaqalersitsinermi naatsorsueriaaseq, ukiumoortumik iluarsiiisuteqartarneq assigisaalu

Pisartagaqartitsilernermi naatsorsueriaaseq

§ 20. Siusinaartumik pensionisiaqalersussanngornera aalajangiiffigineqareersorlu, pisartagassat annertussusissaat naatsorsorneqassapput siusinaartumik pensionisiaqalernissap kingorna akileraarutitigut isertitassat naatsorsorneqarneri toqqammavigalugit.

Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiassat siullermeersumik tunniunneqareernerisigut taavalu ukiup tulluuttup naanissaata tungaanut siusinaartumik pensionisiassat annertussusissaat piffissami akileraarutitigut isertitassat toqqammavigalugit naatsorsuineq ingerlanneqassaaq, tamatumani ukiup iluitsup ingerlanerani isertinneqartussat tagginneqassallutik.

§ 21. Siusinaartumik pensionisiassat annertussusissaat naatsorsuiffigineqartassapput 1. januarimi tamatumani toqqammavigineqartassallutik ukiup naatsorsuiffiup kingulliup akileraarutitigut qanoq isertitaqarfiusimanera toqqammavigalugu.

Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiassatut tunniunneqartussat ukiup ingerlanerani qanoq allanngortinneqarnissaat naatsorsorneqartassapput, tamatumani aallaaviussalluni siusinaartumik pensionisiaqartup inuttut aningaasatigut isertitaqarnera toqqammavigalugu. Pisartagarineqartunik allanngineq qaammatip tulliuuttup aallaqqaataaniit pisussanngorlugu naatsorsorneqartassaaq.

Imm. 3. Siusinaartumik pensionisiaqartinneqartoq isertitassani akileraarusersorneqartussap ilaa naartunini erninilu pissutigalugu annaasussanngorsimappagit, siusinaartumik pensionisiassai piffissami sulinngiffeqarnissaanut tunngatillugu annaasassai aaqqiissutigineqassapput.

Isumaginninnikkut ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut nuuttoqarneratigut

§ 22. Siusinaartumik pensionisialik isumaginninnikkut angerlarsimaffimmut nuukkuni, tassanilu pisortat najugaqarneranut tunngatillugit aningaasartuutit isumagisussaasimappagit, qaammammi nuuffigisaani tullianilu pisartagarisai allanngortinneqassanngillat. Tamatuma kingorna siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermi pisartagaritinneqartup qaffasinnerpaap 20%-ia aallaavigalugu, takuuk § 17, tamatumani siusinaartumik pensionisiaqartoq allatigulluunniit isertitaqartarsimagaluarpat tunniunneqartalissapput.

Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiaqartoq tassannga pisartagarisamigut saniatigut akileraarusersugassanik isertitaqartarsimaguni, ulloq unnuarlu isumaginninnikkut angerlarsimaffimmi najugaqarnerminut akiliutissaa tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit annertussusilivigineqassaaq. Taamatulli akiliutissaaq saniatigooralugu akileraarusersugassatut isertitarisaasa 60%-ia sipporlugu annertussusilerneqarsinnaanngilaq.

Napparsimavimmi uninnganeq, nunatsinni avataanniluunniit

§ 23. Siusinaartumik pensionisiassat allannguuteqassanngillat, siusinaartumik pensionisiaqartoq nunatsinni nunattaluunniit avataani napparsimavimmi uninngassagaluarpat.

Eqqartuussiviit isumagisaannik arlaatigut uninngatinneqarneq

§ 24. Siusinaartumik pensionisiat allanngortinneqassanngillat, pineqartoq eqqartuussivitsigut aalajangiineq toqqammavigalugu arlaani uninngatinneqartussanngorpat.

Eqqartuunneqartoq isertitsivimmiittussanngortinneqartussanngorpat il.il.

§ 25. Siusinaartumik pensionisiarineqartut allannguuteqartinneqassanngillat, pineqartup qaammatit 4-at tikillugit isertitsivimmiittussanngortinneqarneratigut.

Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiat qaammammi nuutsinneqarfiusumi tullianilu allanngortinneqassanngillat, tamatumali kingorna pisartagarineqarsinnaasut § 17 naapertorlugu 20%-iannik annertussuseqartumik siusinaartumik pensionisiaqartoq:

- 1) Tarnimikkut napparsimasut uninngaviannut unitsinneqarsimappat.
- 2) Danmarkimi nunatsinniluunniit pinerluttaalisitsinermut inissiisarfiisa arlaanut qaammatit sisamat sinnerlugit uninngasussanngortinneqarsimappat.

Imm. 3. Imm. 2 naapertorlugu isertitsivimmiitsinneqarnermi pisortat arlaasa isumagisaannik kaasarfimmiussaanik allatigullu akissarsitinneqartarsimappat imaluunniit suliffeqarnermigut isertitaqartarsimappat, tamakku siusinaartumik pensionisiaqarnerminit isertitassaanit ilanngaatigineqartassapput, taamaattorli pineqartoq pensionisiassami (qaffasinnerpaaffissai aallaavigalugit) minnerpaamik 20%-ii pissarsiarisussanngorlugit aaqqiivigineqassallutik.

Imm. 4. Siusinaartumik pensionisiassat tunniunneqaaqqittalissapput, imm. 2 naapertorlugu qaammatip 1-ip iluani pineqaatissinneqarsimalluni angerlatitaappat imaluunniit iperagaasimappat.

Kapitali 8

Tapisiat

Meeqqanut tapit

§ 26. Siusinaartumik pensionisiallit meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut pilersuisussaataasut meeqqat ataasiakkaarlugit tapisiaqaatigissavaat. Tapiutit tapiutigineqartassapput pilersuisussaataaneq toqqaannartumik pilersuinerunersoq imaluunniit meeqqanut akilersuutinik akiliisarnikkut eqqortinneqarnermoq apeqqutaatinnagu.

Imm. 2. Pilersuisussaataaneq meeqqanut akilersuutinik akiliinikkut eqquutsinneqarpat, aningaasat meeqqanik akilersuutinik tigusinnaatitaasumut il.il. meeqqanut kiisalu qitornavissartaarnermi tapinut Inatsisartut peqqussutaanni malittarisassat naapertorlugit tunniunneqartassapput

Imm. 3. Meeqqanut tapit siusinaartumik pensionisiaqartunut nunattalu avataanut nunassissimasunut tunniunneqartussaannngillat.

§ 27. Meeqqanut tapiutit tunniunneqartarunnaassapput kinguliini patsisissaatitaasut arlaat eqquutsinneqanngippat:

- 1) Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarneq pillugu inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu meeraq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimappat imaluunniit pisortanit tamakkiisumik pilersorneqarpat.
- 2) Meerarisaq ilinniagaqarnermi pisarpat, matumani aamma sulitigaluni ilinniagaqarnerup nalaani tamatumunnga malittarisassat malillugit pisartagaqarsimappat.

3) Meerarisaq katisimalluni aappariinnut meeqqamulluunniit nammineq pilersuisussaataalersimappat.

§ 28. Meeqqamut tapeq nalinginnaasumik meeqqanut tapip agguarneratigut naatsorsorneqarsimasoq qaammatikkaartumik ukiumoortumik aningaasanut inatsimmi aalajangiiffigineqarsimanera toqqammavigalugit tunniunneqartassaaq, takuulli imm. 3.

Imm. 2. Pilersuisut tamarmik siusinaartumik pensionisiaqartuusimappata, siusinaartumik pensionisialinnut tamanut meeqqamut ataatsimut tapisiaq ataaseq tunniunneqartassaaq.

Imm. 3. Siusinaartumik pensionisiaqartoq meeqqamut tapimik akiliisussanngortitaasimappat, allatut isikkoqartumik akiliuteqartarnissaq isumaqatigiissutigineqarsimanngippat ukiup affakkaartumik tapisiaq tunniunneqartassaaq.

Imm. 4. Meeraq pineqartoq siusinaartumik pensionisialimmi najugaqarsimassanngippat, aammalu siusinaartumik pensionisialik akiliuteqartarnissamut pisussaaffilerneqarsimappat, meeqqamut tapeq inersimasumut akisussaatinneqartumut tunniunneqartassaaq.

Inummut tapeq

§ 29. Inummut tapit pisariaqartitanik pisut ataasiakkaarlugit naliliineq tunngavigalugu kommunalbestyrelsimit akuersissutigineqartassapput, ingerlaavartumik pisartakkatut sivisunerpaamik ukiumut ataatsimut atuuttussatut aalajangersarneqartunik imaluunniit inuuniarnermi pisariaqartitanut matussutissatut ataasiaannartumik ikiorsiissutitut.

Imm. 2. Inummut tapisiat utertillugit akileqquneqarsinnaapput:

- 1) illersorneqarsinnaanngitsumik aningaasanik aqutsinerlunneq pissutigalugu inummut tapisiat tunniunneqarsimappata, imaluunniit
- 2) siusinaartumik pensionisialik inummut tapiutinik pisartagaqartoq kingusinnerusukkut aningaasanik, piffissamut pineqartumut inummullu tapiutit assinganik siunertaqartumik pissarsisimappat.

Imm. 3. Utertillugit akileqqusineq aatsaat piumasarineqarsinnaavoq, siusinaartumik pensionisialimmut tapinik tunniussinermut atatillugu utertitsisussaataitaneramik ilisimatinneqarsimappat aammalu piumasaqaatigineqarpoq uppersaaserneqarsimappat.

Imm. 4. Inummut tapisiat siusinaartumik pensionisialinnut nunatta avataani aalajangersimasumik najugalinnut tunniunneqarneq ajorput.

Kapitali 9

Aqutsineq

§ 30. Inuit nunatsinni najugaqartut siusinaartumik pensinisiaqalernissamik, meeqqat tapiinik inummullu tapinik qinnuteqaataat, kommunimut najugarisamut qinnutigineqartassapput. Inuit kommuneqarfiit killilersugaanerisa avataanni najugallit siusinaartumik

pensionisiaqalernissamik, meeqqanut tapisiaqalernissamik inummullu tapiliussanik qinnuteqaatertik Naalakkersuisunut tunniuttassavaat.

Imm. 2. Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaat naapertorlugu siusinaartumik pensionisiaqalernissamik qinnuteqaat Naalakkersuisunut tunniunneqartassaaq.

Imm. 3. Inuup nammineerluni qinnuteqarsimangitsup siusinaartumik pensionisiaqalernissaa pillugu kommuni najugarisaq suliassamik aallartitsiniarluni inuup pineqartup kissaatigisaannut naapertuussimappat aalajangiisinnaavoq.

§ 31. Qinnuteqaatip tunniunneqarnerata aammalu piumasaqaataasut naammassineqarnerisa kingorna qaammatip qinnuteqarfiusup tulliata aallaqqaataa aallarnerfigalugu siusinaartumik pensionisianik pisartagaqarsinnaatitaalerneq kommunalbestyrelsimit atuutilersinneqartassaaq.

§ 32. Inuit siusinaartumik pensionisiallit qinnuteqaqqaanngikkaluarlutik utoqqalinermi pensionisianik pisartagaqalissapput utoqqalinermi pensionisiaqalersinnaaneq naak taakkuninnga pisartagaqartinneqarnissaq qinnuteqaatigisimangikkaluarlugu angusimagunikku, inatsit manna tunngavigalugu pisartagarineqartut tamarmik ingerlaannartumik unitsinneqassapput.

Kapitali 10

Paasissutissiisussaataaneq, siusinaartumik pensionisiat atorunnaarsinneqarnerat misissuinissamullu pisinnaatitaaffik

§ 33. Siusinaartumik pensionisiallip kommuni imaluunniit Naalakkersuisut ilisimatittussaavai isertitatigut atugarisani allannguuteqarsimappata imaluunniit aningaasaqarniarnermi toqqammavigisat allannguuteqarsimappata, imatut paasillugu pisartagaqarsinnaanermut toqqammaviusut nalilersoqqinneqarnissaat pisariaqalersimasoq, soorlu pisartakkat unitsikkallartussanngortinneqarnerannik atorunnaarsinneqarnerannilluunniit kinguneqarsimasinnaallutik.

Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiat tunniunneqartarnerat unitsinneqassaaq, pisartagaqartitsinermut toqqammaviusut atorunnaarsimassappata, takuuk § 37.

Imm. 3. Siusinaartumik pensionisiaqartinneqartup imm. 1 naapertorlugu ilisimaarinninnini imaluunniit ilisimaarinnittariaqarnini naapertorlugu paasissutissiinissani sumiginnarsimaguniuk imaluunniit eqqunngitsumik tunngaveqarluni siusinaartumik pensionisiassanik pissarsisarsimaguni, taava eqqunngitsumik tunngaveqarluni pissarsiarisimasani utertittussanngussavai. Tamatuma saniatigut kommunalbestyrelsi pisinnaatitaavoq ingerlaavartumik pensionisiarineqartunit allaninngaanniit matussusiissalluni, tamatumanili pineqartatik meeqqanut tapit.

§ 34. Kommunalbestyrelsip pisussaaffigivaa siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermi tunniunneqartartut nakkutigissallugit, tassuunatigullu nakkutigissallugu siusinaartumik pensionisiaqarnissamut pisartagaqartariaqanngitsut pissarsitinneqartannginnissaat.

Kapitali 11

Tunniussisarneq

§ 35. Siusinaartumik pensionisiat tapiusinnaasullu tunniunneqartassapput qaammatikkaartumik siumoortumik.

§ 36. Kommunalbestyrelsi naliliippat siusinaartumik pensionisiallip aningaasaqarnini isumagisinnaanngikkaa, tamanna tunngavigalugu siusinaartumik pensionisiaqartinneqarneranik tamatumani ilanngullugit inuttut meeqqanullu tapit immikkut aqutsivigineqarsinnaassasut aalajangiisoqarsinnaavoq. Taamatut aalajangiisimaneq imatut paasineqassaaq, kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaasoq inunnut ataasiakkaat pensionisiassaasa tunniunneqartarnerannut atatillugu nalinginnaasumik maleruagassat ileqqutullu atorneqartut avaqqullugit tunniussisarmissaminut, taamaasiornikkullu qulakkeerniarneqassasoq siusinaartumik pensionisiallip inuuniarnermini aalajangersimasumik akilertakkani akilertarsinnaallugillu saniatigut inuussutissaqarnissaminut akissaqarniartassasoq.

§ 37. Siusinaartumik pensionisiaqarnissamut piumasqaataasut eqqortinneqarunnaarpata pisartagaqartitsineq qaammatip tulliuuttup naanerani unitsinneqarnissaa kommunalbestyrelsimit aalajangiiffigineqassaaq. Tunniunneqartartunilli unitsitsineq, nunanut avannarlernut imaluunniit nunanut allanut EØS-imik isumaqatigiisummut atasunut nuunnermi piumasqaatinik suli eqquutsitsiffiusimappat, Kalaallit Nunaat qimallugu nuunnermi qaammatip nuuffiusup naanerani pisassaaq.

Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiallip maqaasineqarluni nalunaarutigineqarneraniit qaammatip pingasut qaangiunneranni uumaneralu uppersarneqarsinnaanngippat pisartagaqartitsineq qaammatip tulliuup aallaqqaataanit unitsinneqassaaq. Siusinaartumik pensionisiaqarneq atuukkunnaassaaq, siusinaartumik pensionisiaqarnerup unitsinneqarneraniit ukiup ataatsip qaangiunnerani siusinaartumik pensionisialik suli uumanersoq uppersarneqarsinnaanngippat. Taamatut pisoqarsimatillugu siusinaartumik pensionisiassat unitsitsigallarnerup nalaani pineqartussaagaluit tunniunneqanngitsoornissaat aalajangiiffigineqassapput.

Imm. 3. Katissimallutik aappariit, nalunaarsukkamik aappariit inooqatigiittulluunniit aappariit arlaat toqusimassappat, toqukkut qimanneqartup qaammatini marlunni tulliuuttuni qaammatip naanissaata tungaanut apparisimasami pisartagarisimasai pissarsiarisinnaasassavai taamaattoq takuuk § 4, imm. 2.

Kapitali 12

Ilanngaassisinnaatitaaneq

§ 38. Siusinaartumik pensionisianit inuttullu tapinit ilanngaassisinnaaneq aatsaat pisinnaavoq, akiitsut pisortanut akiligassaasimasut pinngitsaaliissummik akilerneqarnissaat aalajangiiffigineqarsimappata.

Imm. 2. Ilanngaassisarnissamut isumaqatigiissuteqartoqarsimalluniluunniit pinngitsaaliinikkut ilanngaassisoqartarnissaa imm. 1 saniatigut pisortat oqartussaaffiitut tunngassuteqarsimanngippata, tamakku atorsinnaassanngillat.

Kapitali 13

Naammagittaalliuteqarsinnaaneq

§ 39. Inatsisartut Inatsisaat manna toqqammavigalugu kommunalbestyrelsimit aalajangiisimanerit inatsisartut peqqussutaat Inunnik Isumaginninnerup aqunneqarnera aaqqissuusaaneralu pillugit aalajangersakkat naapertorlugit Isumaginninnermi Maalaaruteqartarfimmut suliassanngortinneqarsinnaapput, takujulli imm. 2.

Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermi isumasioqatigiit siusinaartumik pensionisiaqalersinnaanermut itigartitsilluni imaluunniit sulisinnaassutsip annertussusia pillugu naliliinerit nalileeqqilluniluunniit aalajangiinerat §§ 12 siusinaartumik pensionisiaqartitsisarneq pillugu maalaaruteqartarfimmut suliassanngorteqqinneqarsinnaapput.

Imm. 3. Siusinaartumik pensionisiaqartitsisarneq pillugu maalaaruteqartarfimmit aalajangikkat, ingerlatsiveqarfinnut allanut suliassanngorteqqinneqarsinnaanngillat.

Kapitali 14

Aningaasalersuineq naatsorsuuserinerlu

§ 40. Siusinaartumik pensionisianut, meeqqat tapiinut inuttullu tapinut aningaasartuutit kommuninit tamakkiisumik akilerneqartassapput.

Imm. 2. Siusinaartumik pensionisiallit kommunit agguataarnerisa avataani aalajangersimasumik najugaqartut pensionisiaannut, meeqqanut tapisiaannut inummullu tapisiaannut aningaasartuutit Nunatta Karsianit akilerneqartassapput.

Imm. 3. Siusinaartumik pensionisialinnut Kalaallit Nunaata, Danmark-ip Savalimmiulluunniit avataanni aalajangersimasumik najugaqartunut, siusinaartumik pensionisianut aningaasartuutit Nunatta karsianit akilerneqartassapput.

Imm. 4. Inatsisartut peqqussutaannik aqutsinermut aningaasartuutit oqartussaasutut akisussaasumit akilerneqartassapput.

Imm. 5. Siusinaartumik pensionisiat Inatsisartut inatsisaata matuma sioqqullugu pisinnaatitaaffinngortinneqarsimasut, inatsisip matuma atuutilersinneqarneratigut siunissaq isigalugu kommuninit tamakkiisumik isumagineqartalissapput.

§ 41. Qaammatit ukiup naanerata kingorna kingusinnerpaamik kvartalip siulliup qaangiunneraniit qaammatip ataatsip qaangiutinnginnerani kommunimi siusinaartumik pensionisiani pisartagaqartut pillugit kisitsisitigut paasissutissat kommunalbestyrelsip Naalakkersuisunut nalunaarutigissavai.

Imm. 2. Paasissutissat nalunaarutigineqartussat imarisassaasut ilusilersorneqarnissaallu pillugit malittarisassat Naalakkersuisunit aalajangersarneqassapput.

Kapitali 15

Atortuulersitsinermi ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat

§ 42. Inatsit atuutilissaaq 1. juli 2015-imi.

Imm. 2. Tamatuma kingunerisaanik Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 7. maj 2007-imeersoq atorunnaarsinneqarpoq.

§ 43. Innuttaasut siusinaartumik pensionisiaqalersimasut aammalu inatsisip matuma atuutilernerani 60-inik ukioqalersimannigitsut, inatsisartut inatsisaat manna toqqammavigalugu ukiut 5-t qaangiutinnginnerini sulisinnaassusertik pillugu naliliiffigineqassapput. Innuttaasut siusinaartumik pensionisiaqalernissamut akuerineqarsimasut aammalu inatsisip atuutilernerani 60-inik ukioqalereersimasut, piumagunik sulisinnaassusertik pillugu nalilersortissinnaapput.

Namminersorlutik Oqartussat, ulloq xx.xx.2014

Aleqa Hammond